

Investeringsforeninger - afdelinger - pensionsprodukter/-ordninger - momsfritagelse - praksisændring - genoptagelse - udkast til styresignal

Dato for offentliggørelse	14 Jun 2022 09:01
Tidsfrist for afgivelse af høringsvar	15 Aug 2022 23:59
Kontaktperson	Betina Schack Adler Kristensen
Myndighed	Skatteforvaltningen
Ansvarlig styrelse	Skattestyrelsen
Sagsnummer	21-1255351
Dokument type	Udkast til styresignal
Overordnede emner	Moms og lønsumsafgift
Emneord	Momsfritagelse – investeringsforening
Status	Igangværende høring
Resumé	<p>Med baggrund i EU-Domstolens dom i sag C-424/11, Wheels ændrer Skattestyrelsen praksis, idet det er Skattestyrelsens vurdering, at det under visse betingelser er pensionsproduktet/-ordningen og ikke pensionsinstituttet, som momsretligt skal vurderes og eventuelt kvalificeres som en investeringsforening.</p> <p>I styresignal anerkender Skattestyrelsen endvidere, at afdelinger i investeringsinstitutter, som har visse nærmere angivne karakteristika, momsretlig er den enhed, som skal vurderes og eventuelt kvalificeres som en investeringsforening.</p>
Reference(r)	Momslovens § 13, stk. 1, nr. 11, litra f
Henvi sning	Den juridiske vejledning 2022-1, afsnit D.A.5.11.9.2 .
Høringsparter	Høringsliste Moms.docx

1. Baggrund for ændring og præcisering af praksis

Ved vurderingen af, hvorvidt investeringsinstitutter, som ikke er omfattet af UCITS-direktivet (non-UCITS), herunder pensionsinstitutter, momsretligt skal kvalificeres som en investeringsforening, skal der i henhold til gældende praksis foretages en vurdering af henholdsvis de enkelte pensionsprodukter/-ordninger, som udbydes og administreres af pensionsinstitut, og de enkelte afdelinger i investeringsinstitut, jf. Den juridiske vejledning afsnit [D.A.5.11.9.2](#).

Pensionsinstitutter kan udbyde og administrere mere end et pensionsprodukt/mere end en pensionsordning, ligesom andre non-UCITS-investeringsinstitutter kan være etableret med mere end en afdeling. Som konsekvens heraf er det muligt, at visse pensionsprodukter/-ordninger og visse afdelinger udbudt og administreret af et investeringsinstitut opfylder de betingelser, som er afgørende for at en enhed momsretligt kan kvalificeres som en investeringsforening, mens andre pensionsprodukter/-ordninger og afdelinger ikke opfylder betingelserne.

I overensstemmelse med gældende administrativ praksis, jf. styresignalet [SKM2015.734.SKAT](#), anses disse investeringsinstitutter for delvist at være en investeringsforening i momslovens forstand. Forvaltningsydelse leveret til disse investeringsinstitutter er derfor delvist fritaget for moms.

Som konsekvens af EU-Domstolens afgørelse i sag C-231/19, BlackRock kan den hidtidige praksis om delvis momsfritagelse imidlertid ikke opretholdes, jf. SKM2022.XXX.SKTST [Henvisningen er til styresignal, som p.t. er i høring med titlen: Udkast - styresignal - forvaltning af investeringsforeninger - ophævelse af adgang til delvis momsfritagelse - genoptagelse].

På denne baggrund har Skattestyrelsen fundet det relevant at foretage en nærmere analyse af, hvorvidt det reelt bør være det enkelte pensionsprodukt, den enkelte pensionsordning og den enkelte afdeling i et investeringsinstitut, som momsretligt skal vurderes og eventuelt kvalificeres som en investeringsforening eller, om det som hidtil antaget er pensionsinstitut og investeringsinstitut, som momsretligt skal kvalificeres enten helt eller delvist som en investeringsforening.

2. Det retlige grundlag

UCITS-direktivet

Artikel 1, stk. 2

Ved anvendelsen af dette direktiv og med forbehold af artikel 3 forstås ved investeringsinstitut et foretagende:

a) der har som eneste formål at foretage kollektiv investering i værdipapirer eller i andre i artikel 50, stk. 1 nævnte likvide finansielle aktiver af kapital tilvejebragt ved henvendelse til offentligheden, og hvis virksomhed bygger på princippet om risikospredning,

og

b) hvis andele på forlangende af ihændehaverne tilbagekøbes eller indløses direkte eller indirekte af midler af disse institutters aktiver. Det forhold, at et investeringsinstitut træffer foranstaltninger med henblik på, at kursværdien for dets andele ikke afviger væsentligt for nettoværdien, ligestilles med tilbagekøb eller indløsning.

Medlemsstaterne kan tillade, at investeringselskaber består af flere investeringsafdelinger

Momssystemdirektivet

Artikel 135, stk. 1, litra g)

Medlemsstaterne fritager følgende transaktioner:

(...)

g) forvaltning af investeringsforeninger, således som disse er fastsat af medlemsstaterne

Lov om investeringsforeninger m.v.

§ 2, stk. 1, nr. 4

I denne lov forstås ved:

(...)

4) UCITS: Et investeringsinstitut, der har tilladelse i henhold til regler, der gennemfører direktiv 2009/65/EF af 13. juli 2009 om samordning af love og administrative bestemmelser om visse institutter for kollektiv investering i værdipapirer (investeringsinstitutter) (UCITS-direktivet), og som i medfør af direktivet artikel 1, stk. 3, kan oprettes:

a) i henhold til aftale som investeringsfonde administreret af investeringsforvaltningsselskaber eller administrationsselskaber (i Danmark: værdipapirfonde)

b) som trusts (unit trusts) eller

c) i henhold til vedtægter som investeringselskaber (i Danmark: investeringselskaber og selskaber for investering med kapital, der er variabel (SIKAV'er)

§ 6, stk. 2

Investeringsforeninger skal organiseres med en eller flere afdelinger, hver baseret på en bestemt del af aktiverne og efter vedtægternes bestemmelse herom.

§ 8, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Værdipapirfonden skal bestå af en eller flere afdelinger, der er særskilte økonomiske enheder. Værdipapirfonde og disses afdelinger er ikke selvstændige juridiske personer.

Lov om forvaltere af alternative investeringsfonde

§ 134, stk. 2, 1. punktum

En kapitalforening, en AIF-SIKAV og en AIF-værdipapirfond skal organiseres med en eller flere afdelinger, hver baseret på en bestemt del af aktiverne efter vedtægternes eller fondsbestemmelsernes bestemmelser herom.

Momsloven

§ 13, stk. 1, nr. 11, litra f

Følgende varer og ydelser er fritaget for afgift:

(...)

11) Følgende finansielle aktiviteter:

(...)

f) Forvaltning af investeringsforeninger.

3. Gældende praksis

De enheder, som momsretligt kan kvalificeres som investeringsforeninger, jf. Den juridiske vejledning afsnit D.A.5.11.9.2, er:

1. Fonde, som er omfattet af UCITS-direktivet

og

2. Fonde, der - uden at være omfattet af UCITS-direktivet - fremviser lignende kendetegn, som disse og dermed foretager de samme transaktioner, eller i det mindste er sammenlignelige i en sådan grad, at de konkurrerer med dem.

Momsretligt er investeringsinstitutter, som er omfattet af UCITS-direktivet således pr. definition en investeringsforening, mens der i forhold til investeringsinstitutter, som ikke er omfattet af UCITS-direktivet, skal foretages en konkret vurdering af, hvorvidt det pågældende non-UCITS-investeringsinstitut fremviser lignende kendetegn som UCITS-investeringsinstitutterne og dermed foretager de samme transaktioner eller i det mindste er sammenlignelige i en sådan grad, at de konkurrerer med dem.

I henhold til administrativ praksis anses et non-UCITS-investeringsinstitut for at fremvise lignende kendetegn, som UCITS-investeringsinstitutterne, hvis de følgende fem betingelser alle er opfyldt, jf. Den juridiske vejledning afsnit D.A.5.11.9.2.

1. Investeringsinstituttet har til formål at foretage kollektiv investering
2. Investeringsinstituttet investerer ud fra princippet om risikospredning
3. Investorerne bærer investeringsrisikoen og investeringsafkastet afhænger af investeringerne
4. Investeringsinstituttet er undergivet et særligt statsligt tilsyn
5. Investeringsinstituttet er undergivet de samme konkurrencebetingelser og appellerer til den samme kreds af investorer som UCITS-investeringsinstitutterne.

Såvel UCITS-investeringsinstitutter som non-UCITS-investeringsinstitutter skal være etableret med en eller flere afdelinger, hvor hver afdeling er baseret på en bestemt del af formuen. Tilsvarende kan pensionsinstitutter udbyde og/eller administrere et eller flere pensionsprodukter/-ordninger.

Ved vurderingen af, hvorvidt et non-UCITS-investeringsinstitut momsretligt skal kvalificeres som en investeringsforening, foretages en vurdering af henholdsvis de enkelte pensionsprodukter/-ordninger, som udbydes og administreres af et pensionsinstitut, og de enkelte afdelinger under et investeringsinstitut, jf. Den juridiske vejledning afsnit D.A.5.11.9.2.

Hidtil har det imidlertid ikke været det enkelte pensionsprodukt/-ordning eller den enkelte afdeling i et investeringsinstitut, som momsretligt er blevet kvalificeret som en investeringsforening. Det har derimod været det pensionsinstitut, som udbyder/administrerer det pågældende pensionsprodukt/pensionsordning, og det investeringsinstitut som afdelingen er i.

I de tilfælde, hvor visse pensionsprodukter/-ordninger og afdelinger i et investeringsinstitut har opfyldt betingelserne fx om at investorerne skal bære investeringsrisikoen, mens andre pensionsprodukter/-ordninger og afdelinger ikke har opfyldt betingelserne, er pensionsinstituttet eller investeringsinstituttet i overensstemmelse med gældende administrativ praksis, jf. SKM2015.734.SKAT, blevet anset for delvist at være en investeringsforening.

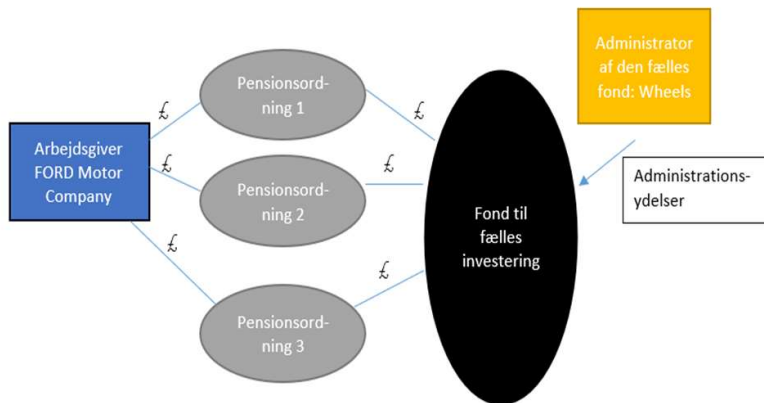
Forvaltningsydelser leveret til investeringsinstitutter, som er kvalificeret delvist som en investeringsforening, har hidtil være delvist fritaget for moms.

4. EU-Domstolens dom i sag C-424/11, Wheels

EU-Domstolens dom i sag C-424/11, Wheels angik tre pensionsordninger, som blev udbudt af Ford Motor Company.

Wheels Common Investment Fund Trustees Ltd (herefter "Wheels") forvaltede en fond, hvori aktiverne i de tre pensionsordninger blev samlet med henblik på investering.

De faktiske forhold i sagen kan illustreres således:

Den nationale domstol anmodede EU-Domstolen om at tage stilling til følgende:

- Kan ordet »investeringsforeninger« i sjette momsdirektivs artikel 13, punkt B, litra d), nr. 6), og artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112 omfatte:
  - i. en erhvervstilknyttet pensionsordning, der er oprettet af en arbejdsgiver med det formål at tilvejebringe pensionsydelse til ansatte, og/eller
  - ii. en fælles investeringsforening, hvori flere sådanne pensionsordningers aktiver samles i en pulje med henblik på investering.

I forhold til det præjudicielle spørgsmål bemærkede EU-Domstolen indledningsvis følgende:

"Det må derfor fastlægges, om en investeringsfond, hvori en pensionsordnings aktiver samles, og som fremviser kendetegn som dem, den i hovedsagen omhandlede fond fremviser, er identiske med de fonde, der udgør "investeringsforeninger" (...) eller om den kan sammenlignes med de sidstnævnte i en sådan grad, at den konkurrerer med dem.

En investeringsfond, som den i hovedsagen omhandlede, hvori en pensionsordnings aktiver samles, kan ikke anses for et institut for kollektiv investering som omhandlet i direktivet om investeringsinstitutter. En sådan fond er nemlig ikke åben for offentligheden, men udgør således som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, en arbejdsrelateret fordel, der af arbejdsgiverne kun indrømmes deres ansatte. En sådan fond er dermed ikke identisk med de fonde, der udgør "investeringsforeninger", som omhandlet i sjette direktivs artikel 13, punkt B, litra d), nr. 6 og artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112.

En sådan investeringsfond kan heller ikke i en sådan grad sammenlignes med institutterne for kollektiv investering, således som disse er defineret i direktivet om investeringsinstitutter, at den konkurrerer med sidstnævnte. Flere kendetegn adskiller dem nemlig, hvorfor de ikke kan anses for at udfylde samme behov.

Særligt bærer de personer, der er omfattet af en pensionsordning som den i hovedsagen ikke den risiko, der er forbundet med forvaltningen af den investeringsfond, hvori nævnte ordnings aktiver er samlet, til forskel fra de private investorer, som investerer deres formuer i et investeringsinstitut for kollektiv investering. Mens den pension, der udbetales til en ansat, som er omfattet af en pensionsordning, som den i hovedsagen omhandlede, på ingen måde afhænger af værdien af ordningen aktiver eller af resultaterne af de investeringer, der foretages af ordningsforvaltningerne, men er fastsat på forhånd i forhold til varigheden af ansættelsen hos arbejdsgiveren og lønnen, står det udbytte, som de personer, der køber andele i et investeringsinstitut for kollektiv investering kan forvente, i forhold til resultatet af de investeringer, som fondsforvalterne har foretaget i den periode, hvori nævnte personer besidder disse andele.

(...)

Henset til ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at sjette direktivs artikel 13, punkt 13, litra d), nr. 6 og artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112 skal fortolkes således, at en investeringsfond, hvori en pensionsordnings aktiver er samlet, ikke er omfattet af det i disse bestemmelser omhandlede begreb "investeringsforening", hvis forvaltning kan fritages for moms i henhold til formålet med disse direktiver og med princippet om afgiftsneutralitet, for så vidt som med-

lemmerne ikke bærer den risiko, der er knyttet til forvaltningen af nævnte fond, og for så vidt som de bidrag, arbejdsgiveren indbetaler til pensionsordningen, for ham udgør et middel til at opfylde sine retlige forpligtigelser i forhold til sine ansatte".

5. Skattestyrelsens opfattelse

Ikke krav om en bestemt juridisk form

Momsfritagelsen for forvaltningsydelser omfatter ydelser leveret til investeringsfonde uanset fondenes juridiske form. Således er såvel institutter for kollektiv investering, der er oprettet i henhold til aftaler eller som trusts, som institutter, der er oprettet i henhold til vedtægter, omfattet af fritagelsesbestemmelsens anvendelsesområde, jf. EU-Domstolens afgørelse i sag C-169/04, Abbey national.

Der er således ikke en betingelse for, at en enhed momsretligt kan kvalificeres som en investeringsforening, at enheden har en bestemt juridisk form.

Det er dog Skattestyrelsens vurdering, at det momsretlige begreb "investeringsforening" forudsætter, at der er etableret en selvstændig organisatorisk enhed, som det er muligt entydigt at identificere.

Ikke krav om en juridisk person

I henhold til EU-Domstolens praksis, jf. fx sag C-464/12, ATP PensionService, udgør enheder omfattet af UCITS-direktivet pr. definition en investeringsforening i momslovens forstand.

UCITS-direktivet er implementeret i dansk ret med lov om investeringsforeninger.

I henhold til § 2, stk. 1, nr. 4 i lov om kan investeringsinstitutter m.v. skal UCITS-investeringsinstitutter være oprettet som enten:

- a) Investeringsfonde administreret af investeringsforvaltningsselskaber eller administrationselskaber (i Danmark: Værdipapirfonde)
- b) Trust (unit trusts) eller
- c) Investeringselskaber (i Danmark: investeringselskaber og selskaber med kapital, der er variabel (SIKAV'er)).

Mens de under punkt c) nævnte investeringselskaber og SIKAV'er er juridiske personer, gør noget tilsvarende sig ikke gældende for de under punkt a) nævnte værdipapirfonde. Værdipapirfonde udgør alene særskilte økonomiske enheder, jf. § 8, stk. 1, i lov om investeringsforeninger m.v.

Det er på denne baggrund Skattestyrelsens opfattelse, at det ikke er en betingelse for, at en enhed momsretligt kan kvalificeres som en investeringsforening, at enheden er en juridisk person. Det er således tilstrækkeligt, at enheden udgør en organisatorisk selvstændig økonomisk enhed, som det er muligt entydigt at identificere.

Afdelinger i en investeringsforening

Investeringsinstitutter omfattet af UCITS-direktivet og alternative investeringsforeninger (AIF'er) skal være organiseret med en eller flere afdelinger, jf. bl.a. § 6, stk. 2 i lov om investeringsforeninger m.v. og § 134, stk. 2 i lov om forvaltere af alternative investeringsfonde.

Afdelinger i et investeringsinstitut har typisk følgende karakteristika:

- De enkelte afdelinger i investeringsinstituttet er baseret på en bestemt del af aktiverne
- Det er den enkelte afdeling, og ikke investeringsinstituttet, som den enkelte investor erhverver en andel i, således at investor har en indirekte ejerandel i afdelingens portefølje af værdipapirer og andre aktiver
- Den enkelte afdeling hæfter kun for sine egen forpligtigelser, herunder sin andel af eventuelle fællesomkostninger
- Investorerne hæfter ikke personligt for, hverken investeringsinstituttet eller afdelingens forpligtigelser, men hæfter alene med deres andel af formuen (indskud)
- Det er muligt entydigt at identificere den enkelte afdeling fx fordi den enkelte afdeling er tildelt et CVR- eller SE-nummer.

Afdelinger i et investeringsinstitut med ovennævnte karakteristika vil således være en selvstændig økonomisk enhed, både i forhold til investeringsinstituttet, i forhold til de øvrige afdelinger og i forhold til investorerne.

Såfremt det tillige er muligt entydigt at identificere den enkelte afdeling, er det derfor Skattestyrelsen vurdering, at investeringsinstitutter, hvor den enkelte afdeling har de ovenfor nævnte karakteristika, er det den enkelte afdeling i investeringsinstituttet, som momsretligt skal vurderes og eventuelt kvalificeres som en investeringsforening.

At de enkelte afdelinger eventuelt hæfter solidarisk for de øvrige afdelingers andel af de fælles omkostninger, ændrer efter Skattestyrelsens opfattelse ikke ved, at den enkelte afdeling bør anses for at være en selvstændig økonomisk enhed.

Tilsvarende er det Skattestyrelsens opfattelse, at det faktum, at Finanstilsynet har registreret investeringsinstitutterne som sådan og ikke de enkelte afdelinger som enten et UCITS-investeringsinstitut eller en alternativ investeringsfond, ikke ændrer ved, at det er afdelingen, som eventuelt skal vurderes og kvalificeres som en investeringsforening rent momsretligt.

Pensionsprodukter/-ordninger udbudt og/eller administreret af et pensionsinstitut

Den nationale domstol anmodede i sag C-424/11, Wheels, EU-Domstolen om at forholde sig til, hvorvidt:

- tre pensionsordninger, oprettet af en arbejdsgiver til fordel for de ansatte og/eller
- den fond (Wheels-fonden), hvori aktiverne fra de tre pensionsordninger var samlet med henblik på at blive investeret

momsretligt kunne kvalificeres som en investeringsforening.

I dommen bemærkede EU-Domstolen indledningsvis følgende:

"En investeringsfond, som den i hovedsagen omhandlede, hvori en pensionsordnings aktiver samles, kan ikke anses for et institut for kollektiv investering som omhandlet i direktivet om investeringsinstitutter. En sådan fond er nemlig ikke åben for offentligheden, men udgør, som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, en arbejdsrelateret fordel, der af arbejdsgiverne kan indrømmes deres ansatte. En sådan fond er dermed ikke identisk med de fonde, der udgør "investeringsforeninger"...."

Af ovennævnte udtalelse fra EU-Domstolen udleder Skattestyrelsen, at det er den enkelte pensionsordning, som anses for en investeringsfond, og som derfor er den enhed, som momsretligt skal vurderes og eventuelt kvalificeres som en investeringsforening.

Ved vurderingen har Skattestyrelsen henset til, at det af udtalelsen fremgår, at den investeringsfond, som omtales, er en fond, hvori midlerne fra én pensionsordning samles. I Wheels-fonden var det midlerne fra ikke én, men derimod tre pensionsordninger, som blev samlet.

Ved vurderingen har Skattestyrelsen endvidere lagt på, at den investeringsfond, som omtales i citatet, ikke er åben for offentligheden, men udgør en arbejdsrelateret fordel. Det er de tre pensionsordninger og ikke Wheels-fonden, som udgør en arbejdsrelateret fordel, og som ikke er åben for offentligheden.

EU-Domstolen ses således i dommen at foretage en vurdering af, hvorvidt de tre pensionsordninger, momsretligt kan anses for investeringsforeninger i momssystemdirektivets forstand.

EU-Domstolen anfører herefter følgende i Wheels-sagen:

En sådan investeringsfond kan heller ikke i en sådan grad sammenlignes med institutterne for kollektiv investering, således som disse er defineret i direktivet om investeringsinstitutter, at den konkurrerer med sidstnævnte. Flere kendetegn adskiller dem nemlig, hvorfor de ikke kan anses for at udfylde samme behov. Særligt bærer de personer, der er omfattet af en pensionsordning som den i hovedsagen omhandlede ikke den risiko, der er forbundet med forvaltningen af den investeringsfond, hvori nævnte ordnings aktiver er samlet, til forskel fra de private investorer, som investerer deres formuer i et investeringsinstitut for kollektiv investering".

Af ovenstående citat kan det efter Skattestyrelsens tilsvarende udledes, at det reelt er de tre pensionsordninger, og ikke Wheels-fonden, som anses for at være investeringsfonde og som vurderes af domstolen. Skattestyrelsen har herved lagt vægt, at EU-Domstolen i den citerede præmis konstaterer at "investeringsfonden" ikke opfylder betingelserne for momsretligt at være en investeringsforening, idet de berettigede, ikke bærer investeringsrisikoen. I den konkrete sag var det de berettigede i henhold til den enkelte pensionsordning, som ikke bar risikoen, idet de havde en garanti for en bestemt forrentning.

Havde det derimod været Wheels-Fonden, som var blevet vurderet af EU-Domstolen, ville de berettigede være de tre pensionsordninger, som havde indskudt midler i fonden. De tre pensionsordninger, som var berettiget til afkastet fra den fælles investering i Wheels-fonden, bar rent faktisk risikoen, da Wheels netop ikke havde givet en garanti om en bestemt forrentning til de tre pensionsordninger.

Endelig konkluderer EU-Domstolen følgende i dommen:

"Henset til ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at sjette direktivs artikel 13, punkt B, litra d) og artikel 135, stk. 1, litra g, i direktiv 2006/112, skal fortolkes således, at en investeringsfond, hvori en pensionsordnings aktiver er samlet, ikke er omfattet af det i disse bestemmelser omhandlede begreb "investeringsforening", hvis forvaltning kan fritages for moms i henhold til formålet med disse direktiver og med princippet om afgiftsneutralitet, for så vidt medlemmerne ikke bærer den risiko, der er knyttet til forvaltningen af nævnte fond, og for så vidt som de bidrag, arbejdsgiveren indbetaler til pensionsordningen, for ham udgør et middel til at opfylde sine retlige forpligtigelser i forhold til sine ansatte".

Også af EU-Domstolens konklusion kan det efter Skattestyrelsens opfattelse udledes, at EU-Domstolen anser den enkelte pensionsordning, for en "investeringsfond", som skal vurderes og eventuelt kvalificeres som en investeringsforening i momssystemdirektivet forstand. I den citerede præmis lægger EU-Domstolen således afgørende vægt på, at medlemmerne - hvilket må forstås som medlemmerne af pensionsordningen - ikke bærer risikoen.

Medlemmerne af Wheels-fonden i form af de tre pensionsordninger bærer netop risikoen i forbindelse med at Wheels forestod investeringerne, idet der ikke var givet en garanti om en bestemt minimumsrente/-forrentning til de tre pensionsordninger.

På baggrund af EU-Domstolens dom i sag C-424/11, Wheels, er det Skattestyrelsens opfattelse, at der vil være tilfælde, hvor det retteligt bør være de enkelte pensionsprodukter/pensionsordninger, som momsretligt skal vurderes og eventuelt som en investeringsforening og ikke det pensionsinstitut, som udbyder og/eller administrerer pensionsproduktet/-ordningen.

At Østre Landsret i sag C-464/12, ATP PensionService anmoder EU-Domstolen om at tage stilling til, om en "pensionskasse", og altså ikke nærmere angivne pensionsordninger/pensionsprodukter, momsretligt kan anses for at være en investeringsforening, og EU-Domstolen i dommen konkluderer, at "*pensionskasser, som de i hovedsagen omhandlede*" kan være en investeringsforening, kan efter Skattestyrelsens vurdering ikke føre til et andet resultat.

Skattestyrelsen har herved henset til, at det har formodningen for sig, at EU-Domstolen reelt foretager en vurdering af pensionsprodukterne/pensionsordningerne. Af dommen fremgår således, at EU-Domstolen skal vurdere om:

"... pensionskasser, som de i hovedsagen omhandlede, kan være omfattet af denne bestemmelse, når de finansieres af de personer, der skal have pensionerne udbetalt, når opsparingen investeres ud fra princippet om risikospredning, og når investeringsrisikoen bæres af pensionskunderne."

Pensionskunder bærer som udgangspunkt alene investeringsrisikoen i forhold til de investeringer, som foretages i den enkelte pensionsordning m.v. Når det skal vurderes om "*pensionskunderne bærer investeringsrisikoen*" er det derfor nødvendigt at tage stilling til om pensionskunden i medfør af den konkrete aftale/ qua typen af pensionsordning bærer investeringsrisikoen.

På baggrund af en analyse af EU-Domstolens praksis er det derfor Skattestyrelsen opfattelse at det vil være det enkelte pensionsprodukt/ den enkelte pensionsordning, som momsretligt skal vurderes og eventuelt kvalificeres som en investeringsforening, hvis pensionsproduktet/-ordningen har følgende karakteristika:

- Det er muligt entydigt at identificere det enkelte pensionsprodukt/-ordning.
- Det enkelte pensionsprodukt/-ordning udgør en organisatorisk selvstændig økonomisk enhed i forhold til såvel andre pensionsprodukter/-ordninger og i forhold til det pensionsinstitut, som udbyder/administrerer pensionsprodukter/-ordningen
- Pensionsproduktet/-ordningen hæfter kun for sine egen forpligtigelser, herunder sin andel af eventuelle fællesomkostningerne.

6. Ny praksis

Det er Skattestyrelsens opfattelse, at den enhed, som eventuelt skal vurderes og kvalificeres som en investeringsforening i momslovens forstand er:

- De enkelte afdelinger i et investeringsinstitut og ikke investeringsinstitutet, hvis afdelingerne har følgende karakteristika:
  - De enkelte afdelinger i investeringsinstitutet er baseret på en bestemt del af aktiverne
  - Det er den enkelte afdeling, og ikke investeringsinstitutet, som den enkelte investor erhverver en andel i, således at investor har en indirekte ejerandel i de værdipapirer og andre aktiver i afdelingens portefølje.
  - Den enkelte afdeling hæfter kun for sine egen forpligtigelser, herunder sin andel af eventuelle fællesomkostninger
  - Investorerne hæfter ikke personligt for, hverken investeringsforeningens eller afdelingens forpligtigelser, men hæfter alene med sin andel af formuen (indskud)
  - Det er muligt entydigt at identificere den enkelte afdeling fx fordi den enkelte afdeling er tildelt et CVR- eller SE-nummer.
- De enkelte pensionsprodukter/-ordninger og ikke pensionsinstitutet, hvis pensionsproduktet/-ordningen har følgende karakteristika:
  - Det er muligt entydigt at identificere det enkelte pensionsprodukt/-ordning.

- Det enkelte pensionsprodukt/-ordning udgør en organisatorisk selvstændig økonomisk enhed i forhold til såvel andre pensionsprodukter/-ordninger og i forhold til det pensionsinstitut, som udbyder/administrerer pensionsprodukter/-ordningen
- Pensionsproduktet/-ordningen hæfter kun for sine egen forpligtigelser, herunder sin andel af eventuelle fællesomkostningerne.

7. Genoptagelse

Med styresignalet både ændrer og fastlægger Skattestyrelsen praksis.

På baggrund af EU-Domstolens afgørelse i sag C-424/11, *Wheels* ændrer Skattestyrelsens praksis, i forhold til, at det under visse betingelser vil være de enkelte pensionsprodukter/-ordninger, som momsmæssigt skal vurderes og eventuelt kvalificeres som investeringsforeninger og ikke pensionsinstituttet.

Skattestyrelsen fastlægger endvidere, at det i forhold til UCITS-investeringsinstitutter og alternative investeringsforeninger – under visse betingelser – vil være den enkelte afdeling i et investeringsinstitut, som momsretligt skal vurderes og eventuelt kvalificeres som en investeringsforening.

Adgang til genoptagelse

Der kan anmodes om genoptagelse af afgiftstilsvaret, hvis hidtidig dansk praksis samlet set har været til ugunst for den afgiftspligtige. Det betyder, at hvis der anmodes om genoptagelse, skal anmodningen omfatte alle de afgiftsperioder, der kan ske genoptagelse for. Der kan ikke anmodes om genoptagelse alene for udvalgte perioder.

Ordinær genoptagelse

I henhold til skatteforvaltningslovens § 31, stk. 2, kan der ske genoptagelse, hvis anmodning herom fremsættes senest 3 år efter angivelsesfristens udløb.

Ekstraordinær genoptagelse

Hvis fristen i skatteforvaltningslovens § 31, stk. 2, er udløbet, kan der i henhold til skatteforvaltningslovens § 32, stk. 1, nr. 1, 2. led, efter anmodning ske ekstraordinær genoptagelse til gunst for den afgiftspligtige fra og med den afgiftsperiode, der er helt eller delvis sammenfaldende med den afgiftsperiode, der var til prøvelse i den første sag, som resulterede i underkendelse af praksis, eller den afgiftsperiode, der er påbegyndt, men endnu ikke udløbet, 3 år forud for underkendelsen.

Praksis må anses for underkendt ved udsendelsen af dette styresignal, idet Skattestyrelsen af egen drift har ændret praksis efter en revurdering af hidtidig praksis.

Hvis betingelserne er opfyldte, kan der derfor ske ekstraordinær genoptagelse fra og med den afgiftsperiode, der var påbegyndt, men endnu ikke afsluttet 3 år forud for offentliggørelsen af dette styresignal.

Reaktionsfrist

Det fremgår af skatteforvaltningslovens § 32, stk. 2, at en anmodning om ekstraordinær genoptagelse skal fremsættes senest 6 måneder efter den afgiftspligtige er kommet til kundskab om det forhold, der begrunder fravigelsen af fristen i skatteforvaltningslovens § 31, stk. 2.

Reaktionsfristen regnes fra offentliggørelsen af dette styresignal på SKAT.dk.

Anmodning om genoptagelse

Anmodning om genoptagelse skal indgives til Skattestyrelsen via SKAT.dk eller til adressen: Skattestyrelsen, Nykøbingvej 76, 4990 Saksøbing.

Dokumentation

Anmodningen skal indeholde oplysninger om navn, adresse og CVR-nr., samt en specificeret opgørelse af kravet på tilbagebetaling.

Virksomheden skal kunne dokumentere opgørelsen af tilbagebetalingskravet gennem relevant regnskabsmateriale og andet relevant bilagsmateriale, som efter virksomhedens opfattelse kan bidrage til at dokumentere kravet.

8. Overvæltning

Krav rejst af efterfølgende omsætningsled/aftagere:

De afgiftspligtiges aftagere har mulighed for at anmode om tilbagebetaling fra Skattestyrelsen af den økonomiske byrde, som afgiftsbetalingerne har resulteret i, jf. EU-Domstolens dom af 20. oktober 2011 i sag C-94/10, *Danfoss og Sauer-Danfoss* og [SKM2014.44.VLR](#). Se i øvrigt [SKM2015.733.SKAT](#) -

SKATs retningslinjer for tilbagebetaling af beløb opkrævet i strid med EU-retten - styresignal.

Der vil i forbindelse med anmodning om tilbagebetaling være mulighed for, at aftagere (for så vidt angår spørgsmålet om overvæltning) kan anmode om, at tilbagebetalingskravet sagsbehandles efter principperne i den valgfrie forenkede tilbagebetalingsordning, jf. SKM2019.145.SR. Anmodning om sagsbehandling efter principperne i den valgfrie forenkede tilbagebetalingsordning skal indgives til Skattestyrelsen indenfor den frist, som er angivet i [SKM2019.414.SKTST](#).

Forældelse for efterfølgende omsætningsled

Efterfølgende omsætningsleds krav mod Skattestyrelsen forældes 3 år efter forfaldstidspunktet. Dette indebærer, at tilbagesøgningskravet forældes 3 år efter at den pågældende afgift er blevet betalt til leverandøren. Se forældelseslovens § 3, stk. 1.

Dokumentation - efterfølgende omsætningsled

Virksomheden skal i lighed med og i samme omfang, som gør sig gældende for krav indsendt af den afgiftspligtige, kunne dokumentere opgørelsen af tilbagebetalingskravet gennem relevant regnskabsmateriale og andet relevant bilagsmateriale, som efter virksomhedens opfattelse kan bidrage til at dokumentere kravet for hver afgiftsperiode.

Klageadgang - efterfølgende omsætningsled

Skattestyrelsens stillingtagen til aftagernes krav om tilbagebetaling kan ikke påklages til en administrativ klagemyndighed.

9. Gyldighed

Den nye praksis har virkning fra tidspunktet for offentliggørelsen af styresignalet.

I det omfang praksisændringen samlet set er til ugunst for virksomheden, har praksisændringen virkning 6 måneder fra offentliggørelsen af styresignalet på SKAT.dk.

Den ændrede og fastlagte praksis, som er indeholdt i styresignalet, vil blive indarbejdet i Den juridiske vejledning, 2023-1.

Efter offentliggørelsen i Den juridiske vejledning 2023-1 og udløbet af reaktionsfristen, jf. ovenfor, er styresignalet ophævet.

Send kommentar